

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 24 listopada 2009 r.

**Pan
Maciej Żywno
Wojewoda Podlaski**

LBI-410-009-13/2009
P/09/122

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r.¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku („Urzędzie”) udzielanie w latach 2007-2009 (I półrocze) dotacji podmiotowych spółkom wodnym na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokóle podpisanym 30 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z uchybieniami ocenia udzielanie dotacji podmiotowych spółkom wodnym na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.

1. Dotacji podmiotowych w łącznej kwocie 1.743,0 tys. zł (1.515,0 tys. zł w 2007 roku i 228 tys. zł 2008 roku) udzielono spółkom rzetelnie, celowo i gospodarnie, w tym:
 - pozyskano w 2007 roku dodatkowe środki w kwocie 1.292,0 tys. zł, co stanowiło ponad 5-krotność dotacji pierwotnie zaplanowanych w budżecie Wojewody Podlaskiego na tenże rok (223,0 tys. zł). W 2008 roku nie udało się uzyskać dodatkowych środków z rezerwy celowej (mimo wstąpienia Wicewojewody we wrześniu 2008 roku do właściwego Ministra), a do zakończenia niniejszej kontroli,

¹ o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”,

z uwagi na ograniczenia w wydatkach budżetu państwa, dotacje spółkom wodnym zostały wstrzymane;

- zadbano o poinformowanie o możliwości ubiegania się o dotacje oraz przyznano dotacje wszystkim spółkom, które o nią wystąpiły (56 w 2007 roku i 58 w 2008 roku). W marcu 2009 roku poinformowano spółki o zawieszeniu dotacji z uwagi na ograniczenia w realizacji budżetu;
 - dla każdej ze spółek wodnych przekazano dotację w 2007 roku na poziomie 49,06%, a w 2008 roku 6,55% wartości prac konserwacji urządzeń melioracji szczegółowych („u.m.sz.”) wykonanych ze składek członkowskich na 15 września danego roku;
 - przekazano dotacje w terminach ustalonych w zarządzeniach Wojewody Podlaskiego w sprawie ustalenia zasad postępowania przy udzielaniu dotacji podmiotowych spółkom wodnym². Pierwszą ratę do końca lipca, a drugą do 15 października danego roku;
 - dopilnowano, aby - zgodnie z zasadami postępowania przy udzielaniu dotacji - spółki ubiegające się o dotacje przedłożyły opinie starostów do wniosków, stosownych informacji oraz rozliczeń dotacji;
 - monitorowano wykorzystanie dotacji, poprzez wprowadzenie do zasad ich przyznawania, obowiązku przedkładania przez spółki wodne (wg stanu na 30 czerwca i 15 września danego roku) informacji dotyczących planu i realizacji dochodów i kosztów prac na bieżące utrzymanie wód i u.m.sz. oraz rozliczeń z dotacji otrzymanych w danym roku. W 2007 roku w 2, a w 2008 roku w 3 spółkach wodnych skontrolowano wykorzystanie dotacji (nieprawidłowości nie stwierdzono), a w 4 przypadkach wystąpiono o zwrot łącznie 302 zł dotacji (od 50 zł do 118 zł) przez spółki, które na koniec 2008 roku wykazały w rozliczeniach niższe wykonanie prac konserwacyjnych niż podane w informacjach na 15 września tego roku.
2. Zasady postępowania przy udzielaniu dotacji podmiotowych spółkom wodnym na kolejne lata były ustalane zarządzeniami Wojewody Podlaskiego, które z samej istoty mają charakter uregulowań wewnętrzny dla jednostek podległych. Większość uregulowań w tych zarządzeniach (m.in. terminy, wzory dokumentów, kryteria przydziału dotacji) była kierowana do spółek wodnych, a do pracowników Urzędu odnosiły się postanowienia dotyczące opiniowania przez dyrektora właściwego Wydziału wniosków

² zarządzenie nr 26/07 z 15 lutego 2007 r. zmienione zarządzeniem nr 145/07 z 25 września 2007 r. oraz zarządzenie nr 51/08 z 14 marca 2008 r.,

o udzielenie dotacji i terminów jej przekazania. Zasady postępowania przy udzielaniu dotacji:

- nie określały, że każdej spółce wodnej środki będą przyznawane tym samym procentem do wartości prac konserwacyjnych wykonanych ze składek członkowskich (tak środki dotacji w latach 2007-2008 dzielono);
- nie przewidywały podpisywania dokumentów dotyczących dotacji przez statutowych reprezentantów spółek. We wzorach wniosków i rozliczeń dotacji wymagano podpisów przewodniczących zarządów spółek oraz księgowych, a we wzorze informacji dotyczącej planu i realizacji dochodów i kosztów prac na bieżące utrzymanie wód i u.m.sz., przewodniczących zarządów i kierowników robót. W świetle uregulowań art. 176 ust. 5 Prawa wodnego, do składania oświadczeń woli w imieniu spółki wodnej, jeżeli statut nie stanowi inaczej, uprawniony jest członek zarządu gdy w skład zarządu wchodzi nie więcej niż 2 osoby, a 2 członków zarządu w pozostałych przypadkach.

3. Inne - niż udzielanie dotacji - działania w zakresie pomocy spółkom wodnym w poprawie stanu utrzymania u.m.sz., to:

- przekazanie w lutym 2007 roku wzoru projektu uchwały rady gminy w sprawie udzielenia dotacji celowej z budżetu gminy na utrzymanie u.m.sz., wraz z informacją o możliwości otrzymania dotacji podmiotowych z budżetu państwa;
- udział przedstawiciela Wojewody, w październiku 2007 roku, w spotkaniu szkoleniowym dla spółek wodnych oraz samorządów gminnych i powiatowych (zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, przy współudziale Urzędu i Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku), w tym przedstawienie m. innymi stanu prawnego spółek wodnych, zarządzenia w sprawie ustalenia zasad postępowania przy udzielaniu dotacji spółkom wodnym w 2007 roku, możliwości otrzymywania dotacji celowych z samorządów i finansowania inwestycji u.m.sz. w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
- wystąpienie w lipcu 2009 roku Wicewojewody Podlaskiego (w nawiązaniu do wniosku Gminnej Spółki Wodnej w Zambrowie) do Ministra Środowiska o uwzględnienie przy nowelizacji Prawa wodnego możliwości egzekwowania przez spółki wodne składek członkowskich.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zapewnienie właściwej formy prawnej przy ustalaniu zasad przydziału spółkom wodnym dotacji

podmiotowych oraz zadbanie, aby oświadczenia woli w tej sprawie były składane przez właściwą reprezentację zarządów spółek.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

WICEDYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli

Barbara Chylińska